

ფრანგული ფრაზეოლოგიური ერთეულები და მათი ქართული შესატყვისები

ახვლედიანი ციური

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბილისი

ლომბიძე მირანდა

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი

<https://doi.org/10.52340/idw.2025.25>

აბსტრაქტი. სტატია იკვლევს ფრანგულ ფრაზეოლოგიურ ერთეულებს და მათ ექვივალენტებს ქართულ ენაში, ასევე ხაზს უსვამს კულტურული განზომილების მნიშვნელობას ეფექტური ინტერკულტურული კომუნიკაციის დასამყარებლად. სტატიაში მოყვანილია ამ ურთიერთქმედებების კონკრეტული მაგალითები. განსაკუთრებით ის, თუ როგორ შეიძლება რეგიონულმა ენებმა გავლენა მოახდინონ ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებზე, რაც თავის მხრივ ხელს უწყობს ენობრივ სიმდიდრესა და მრავალფეროვნებას. სტატიაში ასევე განიხილულია ფრაზეოლოგიური გამოთქმების ზემოქმედება ორ დონეზე: მიკრო (სინტაქსის შიდა სტრუქტურა) და მაკროსტრუქტურულ (წინადადების გლობალური სტრუქტურა) დონეზე. სტატიაში მოყვანილი მაგალითები ასახავს, თუ როგორ მატებს ეს გამოთქმები სიმდიდრესა და მრავალფეროვნებას გამოყენებულ ენებს და მნიშვნელოვან როლს ასრულებს დისკურსში.

სტატიაში ასევე განხილულია ფრაზეოლოგიური ერთეულების თარგმანის ტიპები (სრული, სელექციური, ნაწილობრივი ექვივალენტები და კალკები), რაც ხაზს უსვამს ნიუანსური მიდგომის აუცილებლობას იდიომატური მნიშვნელობის შესანარჩუნებლად.

ტრანსვერსალური პერსპექტივა წარმოაჩენს კულტურის გადამწყვეტ როლს ფრაზეოლოგიური გამოთქმების გააზრებასა და გამოყენებაში, მათ ღრმა კულტურულ ფესვებსა და ღირებულებების, რწმენებისა და ცოდნის გადაცემის უნარს. ხაზგასმულია ინტერკულტურული გავლენებისა და ენობრივი ნასესხობების მნიშვნელობა თარგმანისა და ინტერპრეტაციის სიზუსტისთვის, რაც საბოლოოდ ხელს უწყობს ენისა და კულტურის რაობის სიღრმისეულ გააზრებას ფრაზეოლოგიური გამოთქმების ჭრილში.

საკვანძო სიტყვები: ფრანგული ენა, ფრაზეოლოგიური გამოთქმები, თარგმანი, კულტურათათმცოდნეობის ურთიერთქმედებები

ფრაზეოლოგიური გამოთქმები, იგივე ფრაზეოლოგიზმები, ასევე ცნობილი როგორც იდიომატური გამოთქმები ანუ იდიომები, არის გამოთქმები, რომლებსაც აქვთ სპეციფიკური მნიშვნელობა და რომელთა თარგმანა არ შეიძლება სიტყვასიტყვით, კონკრეტული კულტურული რეალიების ან ენობრივი ცნობიერების გათვალისწინების გარეშე. ისინი ხშირად გამოიყენება ყოველდღიურ კომუნიკაციაში და შეიძლება განსხვავდებოდეს რეგიონიდან რეგიონში ადგილობრივი ენობრივი გავლენის მიხედვით. ზოგიერთ ფრანკოფონიურ რეგიონში, ფრაზეოლოგიური გამოთქმები შეიძლება სპეციფიკური იყოს რეგიონში არსებული უმცირესობების ან რეგიონული ენისთვის. ეს გამოთქმები ხშირად გამოიყენება ამ რეგიონისათვის დამახასიათებელი კულტურული და სოციალური რეალობების გამოსახატავად და შეიძლება გამოყენებულ იქნას ოფიციალური ფრანგული ენისგან განსხვავებული კულტურული იდენტობის დასადასტურებლად. თუმცა,

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ოფიციალურ და უმცირესობების ან რეგიონულ ენებს შორის ურთიერთობები შეიძლება იყოს რთული და ნიუანსური და არ შემოიფარგლება მხოლოდ ფრაზეოლოგიური გამოთქმებით. უმცირესობების ან რეგიონულ ენებს ასევე შეუძლიათ გავლენა მოახდინონ ოფიციალურ ენაზე, წვლილი შეიტანონ ლექსიკისა და ენობრივი კულტურის გამდიდრებაში. გარდა ამისა, ენობრივმა პოლიტიკამ და უმცირესობების ან რეგიონული ენების აღორძინების ინიციატივებმა ასევე შეიძლება მნიშვნელოვანი როლი ითამაშონ ფრანკოფონიის ქვეყნებში და მის ფარგლებს გარეთ ენობრივი მრავალფეროვნების შენარჩუნებასა და ხელშეწყობაში.

საფრანგეთში შეინიშნება ურთიერთქმედებები სტანდარტულ ფრანგულ ენას, რომელიც ოფიციალური ენაა, და რეგიონულ ენებს შორის, როგორცაა ბრეტონული, ოქსიტანური ან ალზასური. მაგალითად, ბრეტანის რეგიონში შეიძლება შეხვდეთ ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს ბრეტონულ ენაზე, რეგიონულ ენაზე, რომელზეც ბრეტონელი მოსახლეობის ნაწილი საუბრობს. კვებეკში, კანადაში, სადაც კვებეკური ფრანგული გამოიყენება როგორც ფრანგული ენის რეგიონული ვარიანტი, შეიძლება შეხვდეთ ამ რეგიონული ვარიანტისთვის დამახასიათებელ ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს.

ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს გავლენა აქვთ ენის როგორც მიკროსტრუქტურულ დონეზე, ანუ სინტაგმის შიდა სტრუქტურაზე, ასევე მაკროსტრუქტურულ დონეზე, ანუ წინადადების გლობალურ სტრუქტურაზე. ეს შეიძლება მოხდეს შემდეგნაირად: მიკროსტრუქტურულ დონეზე: გავლენა სინტაგმაზე: ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს შეუძლიათ გავლენა მოახდინონ სიტყვების სტრუქტურასა და თანმიმდევრობაზე სინტაგმის შიგნით. მაგალითად, ფრაზეოლოგიურ გამოთქმაში "à la bonne franquette", სიტყვები "bonne" და "franquette" ჩვეულებრივ გამოიყენება ერთად და ამ კონკრეტული თანმიმდევრობით, რაც ქმნის ფიქსირებულ ერთეულს, რომელშიც სიტყვების გადალაგება შეუძლებელია. ამრიგად, ამ გამოთქმის გამოყენება გავლენას ახდენს სინტაგმის მიკროსტრუქტურაზე ფიქსირებული სტრუქტურის დაწესებით. მაკროსტრუქტურულ დონეზე: გავლენა წინადადებაზე: ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს ასევე შეუძლიათ გავლენა მოახდინონ წინადადების გლობალურ სტრუქტურაზე კონტექსტში მათი გამოყენების შეზღუდვების დაწესებით. მაგალითად, ფრაზეოლოგიურ გამოთქმაში "mettre les pieds dans le plat", რაც ნიშნავს "მწვავე თემის პირდაპირ წამოჭრას", ამ ფიქსირებული გამოთქმის არსებობამ შეიძლება განსაზღვროს მთელი წინადადების სტრუქტურა და ორგანიზება, გარკვეული სიტყვების გამოყენების დაწესებით ან იდეების გამოხატვის მანერის კარნახით. შეჯამებისთვის, ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს შეუძლიათ გავლენა მოახდინონ როგორც მიკროსტრუქტურულ დონეზე, სინტაგმის შიდა სტრუქტურაზე ზემოქმედებით, ასევე მაკროსტრუქტურულ დონეზე, წინადადების გლობალურ სტრუქტურაზე ზემოქმედებით. ამრიგად, მათ შეუძლიათ ხელი შეუწყოთ ენის სიმდიდრესა და სირთულეს სიტყვებისა და გამოთქმების სხვადასხვა საკომუნიკაციო სიტუაციაში გამოყენების მანერაზე ზემოქმედებით.

ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს მნიშვნელოვანი ფუნქცია აქვთ დისკურსის გამრავალფეროვნებაში. ისინი საშუალებას იძლევიან ხაზი გაუსვან კონკრეტულ საკითხს და/ან მეტი ექსპრესიულობა შესძინონ ნათქვამს. განვიხილოთ ფრაზეოლოგიური გამოთქმების გამოყენების რამდენიმე მაგალითი დისკურსის გასაღამაზებლად: "Avoir le cœur sur la main": ეს გამოთქმა ნიშნავს იყო გულუხვი და მზად სხვების დასახმარებლად. იგი გამოიყენება ადამიანში დადებითი თვისების გამოსახატავად. მაგალითი: "Il a le cœur sur la main, toujours prêt à donner un coup de main à ceux dans le besoin."

"Mettre les petits plats dans les grands": ეს გამოთქმა ნიშნავს გამოავლინო ზრუნვა და ყურადღება ღონისძიების ან განსაკუთრებული შემთხვევისთვის მომზადებისას. იგი გამოიყენება დამატებითი ძალისხმევის გამოსახატავად, რათა ყველაფერი იდეალურად იყოს. მაგალითად: "Elle a mis les petits plats dans les grands pour organiser son anniversaire, avec une décoration somptueuse et un repas raffiné."

ფრაზეოლოგიური გამოთქმების სემანტიკური ასპექტები ასევე მნიშვნელოვანია გასათვალისწინებელი. მათი ფიქსირებული ხასიათისა და კონვენციური გამოყენების გამო,

ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს ხშირად აქვთ სპეციფიკური მნიშვნელობა, რომელიც არ შეიძლება გამომდინარეობდეს მათი შემადგენელი სიტყვების პირდაპირი მნიშვნელობიდან. ფრაზეოლოგიური გამოთქმების მნიშვნელობა ხშირად იდიომატურია და დამოკიდებულია მთლიან გამოთქმაზე და არა თითოეული სიტყვის ინდივიდუალური მნიშვნელობების ჯამზე. ამიტომ, აუცილებელია ფრაზეოლოგიური გამოთქმების კონტექსტური მნიშვნელობის გაგება, რათა ისინი სათანადოდ იქნას გამოყენებული დისკურსში. კონტექსტისა და დისკურსის როლი ასევე გადამწყვეტია ფრაზეოლოგიური გამოთქმების გამოყენებაში. მეტიც, ფრაზეოლოგიური გამოთქმის მნიშვნელობა და რელევანტურობა შეიძლება შეიცვალოს იმ კონტექსტის მიხედვით, რომელშიც ის გამოიყენება და იმ დისკურსის მიხედვით, რომლის შემადგენელ ნაწილსაც წარმოადგენს. ამიტომ, მნიშვნელოვანია გავითვალისწინოთ საკომუნიკაციო კონტექსტი, ენის რეგისტრი, ტონი, მოსაუბრის განზრახვა და სამიზნე აუდიტორია ფრაზეოლოგიური გამოთქმების გონივრულად შესარჩევად. შეჯამებისთვის, ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს აქვთ ორნამენტული ფუნქცია დისკურსში, რაც მათებს სიმდიდრესა და მრავალფეროვნებას გამოყენებულ ენას. მათი სემანტიკური ასპექტები, ისევე როგორც კონტექსტისა და დისკურსის როლი და მნიშვნელობა, არ უნდა იყოს უგულვებელყოფილი ამ გამოთქმების კომუნიკაციაში სათანადო გამოყენებისთვის.

ენაში შეიძლება გამოვყოთ ფრაზეოლოგიური გამოთქმების ეკვივალენტების სხვადასხვა ტიპები:

სრული ეკვივალენტები: ფრაზეოლოგიური გამოთქმები, რომლებსაც აქვთ პირდაპირი და სრული შესატყვისი სხვა ენაში. გამოთქმის შემადგენელი სიტყვები ეკვივალენტურად ითარგმნება სხვა ენაში, რითაც ინარჩუნებს ორიგინალური გამოთქმის სტრუქტურასა და მნიშვნელობას. მაგალითი: „Être sur la corde raide“ (ფრანგული) ბეწვზე ჰყიდია (ქართული)

სელექციური ეკვივალენტები: ეს არის ფრაზეოლოგიური გამოთქმები, რომლებიც ნაწილობრივ ითარგმნება სხვა ენაში, მაგრამ განსხვავებული სიტყვებით. თუმცა, გამოთქმის საერთო სტრუქტურა და მნიშვნელობა შენარჩუნებულია. მაგალითი: "prendre son courage à deux mains" (ფრანგული) / "pluck up one's courage" (ინგლისური)/ თავის ხელში აყვანა (ქართული).

ნაწილობრივი ეკვივალენტები: ეს არის ფრაზეოლოგიური გამოთქმები, რომლებსაც აქვთ ნაწილობრივი შესატყვისი სხვა ენაში. გამოთქმის სტრუქტურა და მნიშვნელობა შეიძლება მნიშვნელოვნად განსხვავდებოდეს ორიგინალური გამოთქმისგან. მაგალითი: "sauter du coq à l'âne" (ფრანგული) / "jump from one thing to another" (ინგლისური) / ერთი თემიდან მეორეზე გადასვლა (ქართული); "avoir le coup de foudre" (ფრანგული) / "have the lightning strike" (ინგლისური)/ ერთი ნახვით შეყვარება (ქართული).

კალკები: ეს არის ფრაზეოლოგიური გამოთქმები, რომლებიც სიტყვასიტყვით ითარგმნება სხვა ენაზე, ორიგინალური გამოთქმის სტრუქტურისა და მნიშვნელობის გათვალისწინების გარეშე. გამოთქმის შემადგენელი სიტყვები ითარგმნება ინდივიდუალურად, საწყის ენაში მათი იდიომატური კომბინაციის გათვალისწინების გარეშე. მაგალითი: "faire la sourde oreille" (ფრანგული) / "turn a deaf ear" (ინგლისური)/ წაყრუება (ქართული).

შესაძლებელია სრული ეკვივალენტები და კალკები ერთ ჭრილში განვიხილოთ.

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ეკვივალენტების ხარისხი და შესაბამისობა შეიძლება განსხვავდებოდეს კონტექსტისა და სამიზნე ენის მიხედვით. ზოგჯერ, გამოთქმის მნიშვნელობისა და სტრუქტურის შესანარჩუნებლად აუცილებელია სრული ან სელექციური ეკვივალენტების გამოყენება, ხოლო სხვა შემთხვევებში მისაღებია ნაწილობრივი ეკვივალენტები ან კალკები. ამიტომ, სხვადასხვა ენაზე ამ გამოთქმების თარგმნის ან

გამოყენებისას აუცილებელია ფრაზეოლოგიური გამოთქმების იდიომატური ბუნებისა და შესაბამისი ენების თავისებურებების გათვალისწინება. ლარუსის თანახმად, „იგივე შეგრძნებები, იგივე გრძნობები, იგივე გამოსახულებები ან ანალოგიური შეგრძნებები, გრძნობები, გამოსახულებები - აღნიშნავენ გამოთქმების ამ საერთო და ადამიანურ საფუძველს. „ერების სიბრძნე“ ხშირად იმავე რიგისაა და მსგავსი ან იდენტური გამოთქმები ამის დასტურია.“ (Larousse.2007, 9), მაშ, რატომ ამბობენ ფრანგები "filer à l'anglaise", ხოლო ინგლისელები უფრო "à la française" (to take French leave)-ს ამჯობინებენ? რამდენად ამბაფრებს ეს არსებულ ანტაგონიზმებსა და მეტოქეობებს? თარგმანის შედეგად ფრაზეოლოგიური გამოთქმების ევოლუცია შესაძლოა მართლაც განიცადოს გავლენას ცენტრ-პერიფერიის ურთიერთობებით, ანუ სხვადასხვა ენასა და კულტურას შორის ძალაუფლების ურთიერთობებით. თქვენ მიერ მოყვანილი მაგალითი ფრანგული გამოთქმისა "filer à l'anglaise" და ინგლისური "to take French leave" საინტერესოა, რადგან ის ხაზს უსვამს, თუ როგორ შეუძლიათ ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს ასახონ ანტაგონიზმები და მეტოქეობები ენებსა და კულტურებს შორის. ამ შემთხვევაში, ფრანგული გამოთქმა "filer à l'anglaise" ნიშნავს ფარულად წასვლას დამშვიდობების ან ყურადღების მიქცევის გარეშე, ხოლო ინგლისური ეკვივალენტური გამოთქმა "to take French leave" ნიშნავს უტაქტოდ, დამშვიდობების ან ნებართვის გარეშე წასვლას. ამ გამოთქმების გამოყენება ორივე ენაში შეიძლება აღქმულ იქნას როგორც საფრანგეთსა და ინგლისის შორის ისტორიული და კულტურული ურთიერთობების, სტერეოტიპებისა და ერთ-ერთ ქვეყანასთან დაკავშირებული უარყოფითი აღქმების ასახვა. თუმცა, მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ ფრაზეოლოგიური გამოთქმები რთულია და შეიძლება დამოუკიდებლად განვითარდეს სხვადასხვა ენაში, იმ კულტურული, სოციალური და ენობრივი კონტექსტის მიხედვით, რომელშიც ისინი გამოიყენება. ზოგჯერ, ერთი ენის ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებში განსხვავებები შეიძლება მიეკუთვნებოდეს იდიომატურ ვარიაციებს ან სპეციფიკურ ენობრივ გავლენებს, და არა აუცილებლად ასახავდეს ანტაგონიზმებს ან მეტოქეობებს კულტურებს შორის. ამიტომ, ფრაზეოლოგიური გამოთქმების ანალიზისა და თარგმანის პროცესში მათი ევოლუციის გათვალისწინებისას აუცილებელია ენებისა და კულტურების დინამიკური ბუნების, ასევე თითოეული ენისა და გამოყენების კონტექსტის სპეციფიკის გათვალისწინება. არ უნდა მოხდეს ენებსა და კულტურებს შორის ურთიერთობების განზოგადება ან ნაჩქარევი დასკვნების გამოტანა მხოლოდ გარკვეული ფრაზეოლოგიური გამოთქმების საფუძველზე, არამედ ისინი უნდა ჩაითვალოს ინტერკულტურული კომუნიკაციის რთულ და ნიუანსურ ელემენტებად.

კულტურული რეალიები არსებით როლს ასრულებს ფრაზეოლოგიური გამოთქმების გაგებასა და გამოყენებაში. ფრაზეოლოგიური გამოთქმები ხშირად ღრმად არის ფესვგადგმული კონკრეტული ენის კულტურაში და მათ შეუძლიათ გადმოსცენ ამ კულტურისთვის სპეციფიკური ღირებულებები, რწმენები, ტრადიციები და ცოდნა. ამიტომ, მნიშვნელოვანია ფრაზეოლოგიასა და კულტურას შორის არსებული ურთიერთობების გაგება ტრანსვერსალურ პერსპექტივაში, ანუ სხვადასხვა კულტურისა და ენობრივი კონტექსტის გათვალისწინებით.

რამდენიმე მაგალითი:

Faire la sourde oreille წაყრუება

Mettre la charrue avant les bœufs საქმის უკუღმა კეთება

Donner un coup de main ხელის წაშველება

Avoir la tête dans les nuages ღრუბლებში დაფრინავს

Avoir la langue bien pendue ენით ზურგს იფხანს

Avoir le moral dans les chaussettes ცხვირჩამოშვებულია

Mettre de l'huile sur le feu ცეცხლზე ნავთს ასხამს

Avoir les yeux plus gros que le ventre თვალი ჭამს და თვალი სვამს

Avoir un chat dans la gorge ყელში ბურთი გაეჩხირა

Avoir le cœur sur la main გულუხვი

Avoir le diable au corps ეშმაკი შეუჩნდა

Être comme un poisson dans l'eau როგორც თევზი წყალში

Mettre les voiles აფრები აუშვა

Avoir la tête sur les épaules თავიანთი, თავი მხრებზე ადგას

Avoir les pieds sur terre მიწაზე მყარად დგას

Être un vrai panier percé ძირგავარდნილი ქვევრია

Quand les poules auront des dents როცა ვირი ხეზე ავა

La semaine des quatre jeudis; remettre aux calendes grecques; un de ces quatre უშაბათო კვირაში

დავამატოთ, რომ ამ გამოთქმას, შესაბამისად, არ აქვს მკაცრი ეკვივალენტები უცხო ენებში. ინგლისელები ამბობენ "when pigs fly", ესპანელები - "cuando las ranas crier pelo", ხოლო გერმანელები - "wenn Fische fliegen lernen". ეს მაგალითები ასახავს ფრანგულენოვანი ფრაზეოლოგიური გამოთქმების სიმდიდრესა და მრავალფეროვნებას, რომლებიც ჩვეულებრივ გამოიყენება ფრანგულ ენაში და წარმოადგენს ყოველდღიური კომუნიკაციის განუყოფელ ნაწილს. ერთი ენიდან მეორეზე ფრაზეოლოგიური გამოთქმების თარგმნის ან ინტერპრეტაციისას, გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ენებს შორის კულტურული განსხვავებების გათვალისწინებას. ზოგიერთ გამოთქმას შეიძლება ჰქონდეს პირდაპირი ეკვივალენტები სხვა ენებში, ზოგს კი შეიძლება დასჭირდეს ადაპტაცია ან კულტურული ახსნა სამიზნე ენაში სწორად გასაგებად. მაგალითად, ფრანგულ გამოთქმას "être dans les petits papiers de quelqu'un" აქვს პირდაპირი ეკვივალენტი ინგლისურში - "to be in someone's good books", მაგრამ შეიძლება საჭირო გახდეს ამ გამოთქმის კულტურული მნიშვნელობის ახსნა არა ფრანგულენოვანი მოსაუბრეებისთვის, რათა მათ სრულად გაიგონ მისი მნიშვნელობა. გარდა ამისა, ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებს შეუძლიათ ასახონ ენობრივი საზოგადოების კულტურის სპეციფიკური ასპექტები, როგორიცაა მისი ისტორია, გეოგრაფია, რელიგია, სამხარეულო, სოციალური ტრადიციები და ა.შ. მაგალითად, კვებეკური გამოთქმა "tomber dans les pommes", რაც ნიშნავს "გულის წასვლას", დაკავშირებულია კანადის კვებეკის რეგიონის კულტურასთან, სადაც ვაშლის მოყვანის კულტურაა გავრცელებული. ამ კულტურული ასპექტების გაგება საშუალებას იძლევა სრულად ჩავწვდეთ ფრაზეოლოგიური გამოთქმების მნიშვნელობასა და გამოყენებას მათ ორიგინალურ კონტექსტში. ტრანსვერსალურ პერსპექტივაში ასევე მნიშვნელოვანია ინტერკულტურული გავლენებისა და ენობრივი ნასესხობების აღიარება, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებში. კულტურები მუდმივად ვითარდება და ენები ერთმანეთთან ურთიერთქმედებენ, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ახალი გამოთქმების გაჩენა ან სხვა ენების ფრაზეოლოგიური გამოთქმების მიღება. მაგალითად, თანამედროვე ინგლისური ენა იყენებს მრავალ უცხოური წარმოშობის გამოთქმას, როგორიცაა "c'est la vie" (ფრანგულიდან) ან "faux pas" (გერმანულიდან). ფრაზეოლოგიურ გამოთქმებში ამ ინტერკულტურული გავლენების გაგებამ შეიძლება ხელი შეუწყოს ზუსტ და ნიუანსურ თარგმანსა და ინტერპრეტაციას.

დასკვნა: სხვადასხვა მაგალითების შესწავლის შედეგად დავინახეთ, თუ როგორ ასახავენ და აყალიბებენ ფრაზეოლოგიური გამოთქმები კულტურულ და ენობრივ დინამიკას, ამასთან ხაზს უსვამენ კულტურული განზომილების მნიშვნელობას ეფექტურ ინტერკულტურულ კომუნიკაციაში. ჩვენ ასევე გავამახვილეთ ყურადღება ფრაზეოლოგიური გამოთქმების ზემოქმედებაზე, რომელიც გაანალიზებულია მიკროსტრუქტურულ და მაკროსტრუქტურულ დონეზე. სინტაგმების შიდა სტრუქტურაზე და წინადადებების გლობალურ კონსტრუქციაზე მათი გავლენა ხელს უწყობს ენის თვით დინამიკას. ფრაზეოლოგიური გამოთქმების თარგმანი, რომელიც განხილულია სრული, სელექციური, ნაწილობრივი ეკვივალენტებისა და კალკების მეშვეობით, ხაზს უსვამს ნიუანსური მიდგომის აუცილებლობას იდიომატური მნიშვნელობის შესანარჩუნებლად, რაც ხსნის მჭიდრო კავშირს ცენტრ-პერიფერიის ურთიერთობებსა და თარგმანის გზით ფრაზეოლოგიური გამოთქმების

ევოლუციას შორის. მიღებულმა ტრანსვერსალურმა პერსპექტივამ საშუალება მოგვცა ხაზი გაგვესვა კულტურის გადამწყვეტი როლისთვის ფრაზეოლოგიური გამოთქმების გაგებასა და გამოყენებაში. ეს გამოთქმები, ღრმად ფესვგადგმული კულტურაში, გადმოსცემენ თითოეული ენობრივი საზოგადოებისთვის დამახასიათებელ ღირებულებებს, რწმენებსა და ცოდნას. ინტერკულტურული გავლენებისა და ენობრივი ნასესხობების აღიარება ხაზს უსვამს ენებსა და კულტურებს შორის მუდმივ დინამიკას, რაც ხელს უწყობს ახალი გამოთქმების ფორმირებასა და ურთიერთგამდიდრებას და საშუალებას გვაძლევს სიღრმისეული კვლევა გავაგრძელოთ ამ მიმართულებით.

წყაროები:

- Ackerman B. P. (1982). On comprehending idioms. *Journal of Experimental Child Psychology*, 33, 439-454.
- Glucksberg S. , Newsome M. R. , & Goldvarg Y. (2001). Inhibition of the literal: Filtering metaphor-irrelevant information during metaphor comprehension. *Metaphor and Symbol*, 16, 277-293
- Lacroix A. , Aguert M. , Dardier V. , Stojanovik V. , & Laval V. (2010). Idiom comprehension in French-speaking children and adolescents with Williams syndrome. *Research in Developmental Disabilities*, 31, 608-616.
- Qualls C. D. , Treaster B. , Blood G. W. , & Hammer C. S. (2003). Lexicalisation of idioms in urban fifth graders: a reaction time study. *Journal of Communication Disorders*, 36, 245-261.

French Phraseological Units and Their Georgian Equivalents

Akhvlediani Tsiuri

Ivane Javakhishvili State University, Tbilisi

Lomidze Miranda

Akaki Tsereteli State University, Kutaisi

Abstract

The article explores French phraseological units and their equivalents in the Georgian language, while also emphasizing the importance of the cultural dimension in establishing effective intercultural communication. It presents specific examples of these interactions, particularly illustrating how regional languages can influence idiomatic expressions, thereby contributing to linguistic richness and diversity.

The article also examines the impact of phraseological expressions on two levels: the micro level (the internal structure of the syntagm) and the macrostructural level (the global structure of the sentence). The examples provided demonstrate how these expressions enrich the languages in which they are used and play a significant role in discourse.

Furthermore, the article discusses the types of translation for phraseological units—complete, selective, partial equivalents, and calques—highlighting the necessity for a nuanced approach to preserve idiomatic meaning.

A transversal perspective reveals the crucial role of culture in the understanding and usage of phraseological expressions, their deep cultural roots, and their capacity to convey values, beliefs, and knowledge. The importance of intercultural influences and linguistic borrowings is underscored for achieving accuracy in translation and interpretation, ultimately contributing to a deeper understanding of the essence of language and culture through the lens of phraseological expressions.

Keywords: *French language, phraseological expressions, translation, cross-cultural interactions*